

**XXIV Liceum Ogólnokształcące
im. Cypriana Kamila Norwida
ul. Obozowa 60, 01- 423 Warszawa**

PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY

**XXIV Liceum Ogólnokształcącego
im. Cypriana Kamila Norwida
w Warszawie**

„Wychowanie to nieustannie toczony dialog nauczyciela z uczniem prowadzący ku horyzontowi dobra, prawdy i piękna”

Tadeusz Gadacz

Podstawa prawna

Ustawy i rozporządzenia

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017r., poz. 59)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2015r., poz. 1249)
- Ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz. U. z 2016r., poz. 1943 ze zm.)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn.: Dz. U. z 2017r., poz. 783)
- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz. U. z 2017r., poz. 1189)

Dokumenty wewnętrzne

- Statut szkoły
- Szkolny Program Wychowawczy i Szkolny Program Profilaktyczny na lata 2016/2017

Inne dokumenty

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej
- Powszechna Deklaracja Praw Człowieka
- Konwencja Praw Dziecka

Niniejszy Program Wychowawczo-Profilaktyczny został opracowany również na podstawie diagnozy potrzeb i problemów występujących w środowisku szkolnym, z uwzględnieniem:

- wyników ewaluacji wewnętrznej i zewnętrznej;
- wyników nadzoru pedagogicznego, sprawowanego przez dyrektora;
- wniosków i analiz z prac zespołów zadaniowych, przedmiotowych, wychowawczych;
- wniosków i spostrzeżeń nauczycieli, uczniów, rodziców.

Wstęp

„**Wychowanie** to wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmacniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży” (art. 1 §3 Ustawy Prawo oświatowe)

Profilaktyka to chronienie człowieka w rozwoju przed zagrożeniami i reagowanie na pojawiające się zagrożenia. Jej celem jest ochrona dziecka, ucznia, wychowanka przed zakłóceniami rozwoju, czyli przed podejmowaniem zachowań hamujących lub niszczących.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny XXIV LO im. C.K. Norwida opisuje w sposób całościowy wszystkie treści i działania o charakterze wychowawczo-profilaktycznym, których podejmuje się szkoła. Opiera się na hierarchii wartości przyjętej przez radę pedagogiczną, radę rodziców i samorząd uczniowski, ze szczególnym uwzględnieniem kultywowania tradycji i ceremoniału naszej szkoły. Uwzględnia całościowe oddziaływanie wychowawcze wraz z uzupełniającymi działaniami profilaktycznymi w zależności od potrzeb uczniów – zarówno w zakresie wspierania młodzieży w prawidłowym rozwoju, jak i zapobiegania zachowaniom problemowym.

Istotą naszych działań wychowawczych i profilaktycznych jest współpraca całej społeczności szkolnej oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym zarówno w rodzinie jak i w szkole, i że szkoła w swojej działalności musi uwzględniać wolę rodziców oraz priorytety edukacyjne państwa.

Mamy nadzieję, że pełne zespolenie działań wychowawczych i profilaktycznych wzmocni rolę wychowawczą szkoły, przyczyniając się do stabilizowania rozwoju ucznia/wychowanka, wzrostu jego poczucia bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego, a w konsekwencji do budowania sprzyjającego klimatu szkoły, opartego na życzliwości prawidłowej komunikacji i wzajemnym szacunku w relacji całej społeczności szkolnej, czyli uczniów, rodziców, nauczycieli i pracowników.

Chcielibyśmy, aby realizacja programu wychowawczo-profilaktycznego umożliwiła młodemu człowiekowi zrozumienie własnego funkcjonowania we współczesnym świecie oraz w relacjach z innymi ludźmi po to, by w dorosłym życiu mógł odnosić sukcesy, z powodzeniem realizować swoje plany i żyć szczęśliwie.

Wizja XXIV Liceum Ogólnokształcącego im. Cypriana Kamila Norwida w Warszawie

XXIV Liceum Ogólnokształcące im. Cypriana Kamila Norwida w Warszawie uznaje za swoje zadanie kształcenie uczniów, wyposażenie ich w umiejętności i niezbędne do funkcjonowania w dynamicznie rozwijającym się świecie, a w szczególności zdobywania dalszej wiedzy. Liceum, harmonijnie realizując funkcję dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą, dąży do wprowadzania młodych ludzi w różnorodne dziedziny życia i nauki.

XXIV LO w Warszawie podejmuje starania o zapewnienie oferty edukacyjnej zawierającej między innymi treści ujęte w atrakcyjne i wartościowe formy dydaktyczne. Przyjmuje szczególną odpowiedzialność za wprowadzenie młodzieży do życia w społeczeństwie i kulturze polskiej, przy jednoczesnym otwarciu na wartości Europy i świata.

XXIV LO szanuje pluralizm światopoglądowy i uczucia religijne uczniów, kształtuje ucznia tolerancyjnego, wrażliwego i dbającego o wartości moralne. Zadaniem Liceum im. C.K. Norwida jest nie tylko dostarczanie wiedzy i kształtowanie umiejętności w zakresie tradycyjnych dyscyplin naukowych, ale w istotnym stopniu przekazywanie informacji i pomocy w dokonywaniu bezstronnej analizy wydarzeń i procesów zachodzących w regionie, kraju i w świecie. Przygotowuje uczniów do świadomego uczestnictwa w życiu społecznym oraz realizacji praw obywatela.

Nasze liceum łączy suwerenność nauczycieli w doborze treści i metod nauczania z wrażliwością na opinie różnych grup społeczności szkolnej. Bada i analizuje potrzeby uczniów, współpracuje z ich rodzicami. W planowaniu pracy szkoły uwzględnia opinie rodziców i uczniów oraz ich oczekiwania, jednocześnie realizując pełny zakres zadań wynikających z szeroko pojętego interesu społecznego.

Nasze liceum ułatwia uczniom i nauczycielom korzystanie z dorobku nauki i techniki podczas zajęć organizowanych w szkole. Gromadzi i udostępnia księgozbiór, kształci umiejętności korzystania z multimedialnych środków przekazu informacji, zapewnia dostęp do wideoteki i sieci komputerowej.

Nauczyciele XXIV LO w Warszawie realizują zadania szkoły profesjonalnie, przestrzegają zasad etyki zawodowej, kierują się wrażliwością na potrzeby młodzieży. Sposób wywiązywania się z tych zadań, jakość ich pracy, umiejętności i dorobek są najważniejszymi kryteriami oceny ich działań.

Pracownicy administracji i obsługi dokładają wszelkich starań, aby wyposażenie szkoły spełniało możliwie najwyższe standardy techniczne, a także uczestniczą w procesie wychowawczym liceum, dbając o kształtowanie życzliwej atmosfery i wysokiej kultury życia codziennego szkoły.

Misja XXIV Liceum Ogólnokształcącego im. Cypriana Kamila Norwida w Warszawie

Zależy nam, aby stworzyć szkołę efektywną, przyjazną i twórczą. Chcemy zapewnić najwyższą jakość edukacji i jednocześnie być szkołą autonomiczną, kreatywną, tolerancyjną. Zależy nam na tworzeniu wspólnoty nauczycieli, uczniów oraz rodziców świadomych odpowiedzialności za rozwój młodzieży. W związku z tym:

- uczymy miłości do ojczyzny i poczucia tożsamości regionalnej oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego;
- uczymy sumiennego wypełniania obowiązków, podejmowania wysiłków na rzecz dobra;
- uczymy wspólnego przestrzegania praw normujących życie społeczne, wzajemnego szacunku i uczciwości jako postawy życia w społeczeństwie i w państwie, w duchu przekazu dziedzictwa kulturowego i kształtowania postaw patriotycznych;
- dbamy o wysoką jakość kształcenia i wychowania;
- zapewniamy pomoc we wszechstronnym rozwoju uczniów w wymiarze intelektualnym, psychicznym i społecznym, zapewniamy uczniom pomoc psychologiczną i pedagogiczną;
- wspieramy uczniów zdolnych;
- kształtujemy umiejętności niezbędne do funkcjonowania we współczesnym świecie;
- kształtujemy system wartości;
- kształtujemy postawy odpowiedzialności za siebie i innych;
- uczymy umiejętności nawiązywania kontaktów z rówieśnikami, także przedstawicielami innych kultur;
- przeciwdziałamy pojawianiu się zachowań ryzykownych;
- budujemy pozytywny obraz szkoły poprzez kultywowanie i tworzenie jej tradycji.

Sylwetka absolwenta

Dążeniem XXIV LO jest przygotowanie uczniów do efektywnego funkcjonowania w życiu społecznym oraz podejmowania samodzielnych decyzji w poczuciu odpowiedzialności za własny rozwój. Absolwent naszej szkoły potrafi samodzielnie funkcjonować we współczesnym świecie. Cechują go takt i kultura osobista. Dbą o piękno i poprawność języka ojczystego. Doskonale współpracuje w grupie. Wiedza zdobyta w czasie trzyletniej edukacji pozwala mu na rozwijanie określonych zainteresowań, na poznawanie świata i ludzi, a zdobyte umiejętności na swobodne korzystanie z różnych źródeł wiedzy oraz umiejętne ich wykorzystanie. Otwarty, życzliwy i empatyczny łatwo nawiązuje kontakty. Jest przygotowany do pracy zespołowej, gdyż potrafi rozwiązywać konflikty. Jego tolerancja i rozwaga pozwalają na dokonywanie właściwego wyboru w trudnych sytuacjach. Szanuje prawo każdego do odmiennych poglądów. Rozumie różnice wynikające z przynależności do różnych kręgów kulturowych. Kierując się ambicją poszukuje wyzwań, które dostarczyłyby mu nowych doświadczeń. Potrafi myśleć twórczo, co wykorzystuje przy realizacji stawianych sobie celów. Biegłe zna co najmniej dwa języki obce i sprawnie posługuje się nowoczesnymi technikami komunikacyjnymi. Nasz absolwent odznacza się bystrością i spostrzegawczością oraz poczuciem odpowiedzialności za podejmowane decyzje.

Cele ogólne działań wychowawczo – profilaktycznych

Celem wychowania i profilaktyki jest towarzyszenie wychowankowi w rozwoju jego osobowości oraz rozbudzenie w nim pragnienia stałego osobowego rozwoju i osiągnięcia dojrzałości we wszystkich jego wymiarach. Realizacja tych celów w szkole polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganie ucznia i wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

Fizycznej – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych;

Intelektualnej – ukierunkowanej na kształtowanie umiejętności zdobywania wiedzy jako podstawowego elementu procesu uczenia się przez całe życie;

Emocjonalnej – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, osiągnięcie poczucia siły i witalności, ukształtowanie postaw sprzyjających rozwijaniu własnego potencjału a także kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi uczniów, zdrowiu i dobrej kondycji psychicznej;

Spolecznej – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorców i norm społecznych oraz dokonywania wyborów, a także doskonaleniu umiejętności wypełniania ról społecznych;

Moralnej – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie zdrowia oraz sensu życia.

W trosce o jak najpełniejszą realizację tych celów szkoła prowadzi systematyczną i zakrojoną na szeroką skalę **działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną** w formie pogadanek, zajęć warsztatowych, treningów umiejętności, debat, szkoleń, spektakli.

Podstawowe **zasady realizacji** szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego obejmują:

- powszechną znajomość założeń programu – przez uczniów, rodziców i wszystkich pracowników szkoły;
- zaangażowanie wszystkich podmiotów szkolnej społeczności i współpracę w realizacji zadań określonych w programie;
- respektowanie praw wszystkich członków szkolnej społeczności oraz kompetencji organów szkoły (Dyrekcja, Rada Rodziców, Samorząd Uczniowski);
- współdziałanie ze środowiskiem zewnętrznym szkoły;
- współodpowiedzialność za efekty realizacji programu.

Strategia działań przyjęta w ramach realizacji programu wychowawczo – profilaktycznego XXIV Liceum Ogólnokształcącego im. Cypriana Kamila Norwida zakłada jako cele nadrzędne:

- kształcenie umiejętności aktywnego podejścia do zdobywania wiedzy;
- kształcenie poczucia patriotyzmu z poszanowaniem dziedzictwa przodków;

- modelowanie postaw obywatelskich i prospołecznych;
- kształcenie poczucia odpowiedzialności za siebie i za innych, odpowiedzialności za słowa i czyny;
- budowanie przyjaznego klimatu w szkole opartego na poczuciu bezpieczeństwa;
- promowanie zdrowego stylu życia oraz zachowań proekologicznych;
- kształtowanie postaw otwartości i tolerancji oraz poszanowania dla odmienności wynikającej z różnic kulturowych i etnicznych;
- dbałość o wysoki stopień kultury osobistej i właściwą postawę etyczną;
- wyrobienie wrażliwości społecznej i emocjonalnej;
- rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych;
- działania profilaktyczne o charakterze prewencyjnym.

Zadania i obowiązki podmiotów realizujących program

1. Dyrektor szkoły:

- dba o poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły oraz kształtowanie twórczej atmosfery w pracy;
- organizuje szkolenia dla nauczycieli;
- współpracuje z Radą Rodziców i psychologiem szkolnym w zakresie pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów oraz organizacji działań profilaktycznych w środowisku szkolnym;
- dba o zapewnienie bezpieczeństwa na terenie szkoły;
- monitoruje i koordynuje realizację szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

2. Pedagog szkolny/psycholog:

- diagnozuje środowisko wychowawcze;
- organizuje pomoc psychologiczno-pedagogiczną w szkole;
- współpracuje z rodzicami uczniów wymagających szczególnej troski wychowawczej lub stałej opieki;
- zabiega o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów;
- współpracuje z wychowawcami, nauczycielami, rodzicami i różnymi instytucjami (poradnia psychologiczno-pedagogiczna, kurator sądowy, policja itd.) podczas realizacji zadań opisanych w programie wychowawczo-profilaktycznym.

3. Pielęgniarka szkolna:

- realizuje profilaktykę zdrowotną poprzez prowadzenie kart zdrowia oraz okresowe sprawdzanie stanu zdrowia;
- prowadzi prelekcje i pogadanki.

4. Wychowawcy klas:

- troszczą się o zdrowie, postawę moralną i obywatelską z poszanowaniem godności osobistej ucznia (art. 4 Ustawy o systemie oświaty);
- diagnozują sytuację wychowawczą w klasie i informują nauczycieli i pedagoga szkolnego o trudnych przypadkach w tym zakresie oraz wnioskuje o różne formy pomocy;
- rozpoznają indywidualne oczekiwania i potrzeby uczniów i rodziców;
- opracowują klasowy plan wychowawczy (w porozumieniu z uczniami i rodzicami) w oparciu o niniejszy Program Wychowawczo-Profilaktyczny szkoły;
- zapoznają rodziców z obowiązującymi przepisami zawartymi m.in. w Statucie Szkoły i Programie Wychowawczo-Profilaktycznym;
- dążą do integracji zespołu klasowego poprzez organizowanie warsztatów, wycieczek i wyjść klasowych;
- prowadzą lekcje wychowawcze w oparciu o wytyczne Szkolnego Programu Wychowawczo-Pedagogicznego;
- rozwiązują bieżące problemy dydaktyczne i wychowawcze we współpracy z rodzicami, nauczycielami i pedagogiem szkolnym;
- prowadzą lekcje wychowawcze poświęcone realizacji ciekawych programów wspomagających wszechstronny rozwój ucznia;
- włączają tematykę z zakresu wychowania i profilaktyki do spotkań okresowych z rodzicami;
- wspierają funkcję wychowawczą rodzin;
- uczą pozytywnego myślenia i stawiania na sukces poprzez rozwijanie poczucia własnej wartości;
- koordynują pomoc psychologiczno-pedagogiczną w swojej klasie;
- doskonalą swoje kompetencje w zakresie wychowania i profilaktyki.

5. Nauczyciele:

- współpracują z wychowawcami klas i pedagogiem szkolnym w zakresie realizacji zadań wychowawczych;
- wspierają swoją postawą i działaniami zainteresowania oraz rozwój psychofizyczny uczniów (funkcja modelowa nauczania);
- inspirują działania innowacyjne i koncepcje programów wychowawczych;
- kształcą i wychowują w duchu patriotyzmu i demokracji;
- udzielają pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych;
- wspierają pracę uczniów uzdolnionych oraz udzielają pomocy uczniom słabym;
- reagują na przejawy niedostosowania społecznego i uzależnień uczniów.

6. Rodzice:

- współtworzą Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny;
- uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły;
- współpracują z wychowawcą klasy i innymi nauczycielami uczącymi w klasie;
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez uczniów;
- uczestniczą w cyklicznych spotkaniach z wychowawcami klas, pedagogiem szkolnym oraz nauczycielami w celu uzyskania rzetelnej informacji o zachowaniu i postępach w nauce swojego dziecka.

Plan priorytetowych działań wychowawczo-profilaktycznych w roku szkolnym 2018-2019

W oparciu o priorytety władz oświatowych oraz diagnozę potrzeb i problemów naszej szkoły przeprowadzoną na podstawie analizy ankiet i wniosków złożonych przez nauczyciel i rodziców Zespół Wychowawców wyznacza do realizacji następujące zadania wychowawczo-profilaktyczne:

Obszar rozwoju moralnego:

1. Kształtowanie postawy patriotycznej, wpajanie szacunku dla tradycji narodowej.

Obszar rozwoju intelektualnego:

1. Rozwijanie kompetencji czytelniczych uczniów;
2. Kształtowanie kreatywności, samodzielności i innowacyjności uczniów.

Obszar rozwoju fizycznego:

1. Rozpoznawanie i ograniczanie zachowań ryzykownych dotyczących korzystania z narkotyków i dopalaczy;
2. Promowanie zdrowego stylu życia – profilaktyka uzależnień.

Obszar rozwoju emocjonalnego:

1. Budowanie wspierającej relacji nauczyciel-uczeń;
2. Profilaktyka depresji i anoreksji.

Obszar rozwoju społecznego:

1. Integrowanie zespołów klasowych;
2. Budowanie poczucia bezpieczeństwa na terenie szkoły, w drodze do szkoły, na wycieczkach;
3. Rozwijanie postaw prospołecznych poprzez rozbudzenie poczucia tolerancji oraz promowanie wolontariatu;
4. Kształtowanie umiejętności dostrzegania i reagowania na zagrożenia płynące z Internetu, w tym cyberprzemoc;
5. Wpajanie szacunku dla środowiska naturalnego;
6. Preorientacja zawodowa oparta na zacieśnianiu współpracy z uczelniami i pracodawcami.

Poniżej zamieszczamy **ramowy plan działań wychowawczo-profilaktycznych** , który stanowi wytyczną dla wychowawców klas do skonstruowania klasowych programów wychowawczych na rok szkolny 2018-2019 uwzględniających priorytety szkoły oraz specyfikę poszczególnych zespołów klasowych.

ZADANIA WYCHOWAWCZO- PROFILAKTYCZNE	ZAMIERZONE EFEKTY	FORMY REALIZACJI	REALIZUJĄCY
ROZWÓJ INTELEKTUALNY			
1. Rozpoznawanie uzdolnień i zainteresowań uczniów	<ul style="list-style-type: none"> • Dostosowanie nauczania do możliwości i potrzeb ucznia 	<ul style="list-style-type: none"> • Przeprowadzanie diagnoz sprawdzających poziom wiadomości zdobytych w gimnazjum • Przeprowadzanie diagnoz sprawdzających poziom zdolności specjalnych • Obserwacje bieżącej pracy • Badania w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej nr 2 	<p>Nauczyciele; Wychowawcy; Psycholog szkolny; Doradca zawodowy</p>
2. Rozwijanie zainteresowań i zdolności uczniów	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń rozwija zainteresowania i uzdolnienia poprzez pracę nad sobą • Uczeń podnosi własną wartość poprzez określanie osobistego potencjału i rozwój zdolności • Uczeń odczuwa potrzebę ciągłego doskonalenia się 	<ul style="list-style-type: none"> • Organizowanie konkursów tematycznych • Praca z uczniem zdolnym w ramach dodatkowych zajęć, konsultacji, kół zainteresowań • Umieszczenie materiałów i pomocy dydaktycznych na stronie internetowej szkoły • Przygotowywanie uczniów do udziału w olimpiadach przedmiotowych, egzaminach językowych DELF i konkursach interdyscyplinarnych szkolnych i zewnętrznych (m. in. konkurs przyrodniczy „Tygrzyk”, wojewódzki konkurs fotograficzny, ogólnopolski konkurs chemiczny „Alchemik”, konkurs informatyczno-fizyczny „Skarabeusz”) 	<p>Nauczyciele Wychowawcy Samorząd szkolny Specjaliści zewnętrzni</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • Umożliwienie indywidualnego rozwoju uczniom we współpracy z instytucjami specjalistycznymi i naukowymi (WAT, PAN, UW) • Organizowanie debat międzyklasowych popularyzujących wiedzę przyrodniczą • Organizowanie wyjazdów o charakterze edukacyjnym • Prezentacja przedstawień teatru szkolnego • Festiwal Piosenki Obcojęzycznej 	
3. Kształcenie umiejętności skutecznego uczenia się	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń poznaje warunki i zasady sprzyjające uczeniu się • Uczeń ma pozytywny stosunek do procesu kształcenia, rozumie konieczność wkładania wysiłku w zdobywanie wiedzy i umiejętności • Uczeń określa właściwy, najlepszy dla siebie sposób uczenia się 	<ul style="list-style-type: none"> • Lekcje wychowawcze na temat technik efektywnego uczenia się • Warsztaty prowadzone przez psychologa szkolnego 	Wychowawcy; Nauczyciele przedmiotowi; Psycholog szkolny
4. Kształcenie umiejętności gromadzenia, segregowania i weryfikowania informacji.	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń dokonuje właściwej selekcji i weryfikacji napływających informacji • Uczeń samodzielnie dociera do informacji i poddaje jej krytycznej ocenie • Uczeń posługuje się technologią informacyjną w odpowiedzialny i bezpieczny sposób 	<ul style="list-style-type: none"> • Lekcje wychowawcze • Lekcje przedmiotowe • Zajęcia edukacyjne nakierowane na umiejętne korzystanie ze środków audiowizualnych, zbiorów muzealnych, bibliotek, Internetu 	Wychowawcy; Nauczyciele przedmiotowi
5. Rozwijanie umiejętności rozpoznawania własnych uzdolnień	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń potrafi ocenić własne możliwości oraz wyznaczyć sobie cele krótko- i długoterminowe • Uczeń ustala priorytety własnych działań 	<ul style="list-style-type: none"> • Testy predyspozycji • Zajęcia z orientacji zawodowej prowadzone w klasach z wykorzystaniem kwestionariusza uzdolnień specjalnych 	Wychowawcy; Psycholog szkolny; Doradca zawodowy

6. Rozwijanie ciekawości poznawczej i umiejętności twórczego i krytycznego myślenia	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń jest twórczy, niezależny w myśleniu, przedsiębiorczy • Uczeń doskonali sztukę autoprezentacji, dzieli się swoją wiedzą i pasjami 	<ul style="list-style-type: none"> • Stosowanie doświadczeń i metod aktywizujących w nauczaniu przedmiotowym • Stwarzanie okazji do dyskusji i wymiany poglądów • Stosowanie technik prezentacji i dyskusji 	Nauczyciele przedmiotowi; Wychowawcy
7. Rozwijanie kompetencji czytelniczych wśród uczniów	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń rozwija intelekt, wyobraźnię i życie uczuciowe • Uczeń poznaje wartościowe dzieła literackie • Uczeń dba o kulturę języka 	<ul style="list-style-type: none"> • Cykliczne akcje „Pięć minut z książką” – czytanie wybranych tekstów na początku każdej lekcji • Lekcje biblioteczne zapoznające uczniów z księgozbiorem biblioteki szkolnej • Warsztaty bibliotekoznawcze w Bibliotece Narodowej 	Bibliotekarze; Wychowawcy; Nauczyciele przedmiotowi
8. Wdrażanie uczniów do świadomego uczestnictwa w życiu kulturalnym	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń jest świadomym odbiorcą kultury • Uczeń odczuwa potrzebę obcowania z wartościowymi wytworami kultury 	<ul style="list-style-type: none"> • Udział w wydarzeniach kulturalnych: spektaklach teatralnych, koncertach, wystawach • Poznanie działalności instytucji kulturalno- oświatowych dzielnicy i miasta • Poznawanie zabytków podczas wycieczek krajowych i zagranicznych 	Dyrekcja; Wychowawcy; Nauczyciele przedmiotowi; Zaproszeni goście
9. Otoczenie opieką uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych i monitorowanie ich funkcjonowania	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń rozwija umiejętności w zakresie technik uczenia się i je stosuje 	<ul style="list-style-type: none"> • Indywidualne konsultacje prowadzone przez psychologa szkolnego • Zajęcia wyrównawcze prowadzone przez nauczyciel przedmiotowych • Współpraca z poradnią psychologiczno-pedagogiczną 	Dyrekcja; Wychowawcy; Nauczyciele przedmiotowi; Psycholog szkolny; Specjaliści zewnętrzni
10. Motywowanie uczniów do zdobywania wiedzy	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń wdraża się do systematycznej, rzetelnej pracy • Uczeń ma świadomość, że jego wysiłek jest doceniany 	<ul style="list-style-type: none"> • Wykorzystanie elementów motywacji w systemie oceniania • Nagradzanie uczniów za rzeczywiste osiągnięcia i umiejętności • Stypendia za wyniki w nauce 	Wychowawcy Psycholog szkolny Nauczyciele przedmiotowi

ROZWÓJ FIZYCZNY

<p>1. Dostarczanie rzetelnej wiedzy na temat uzależnienia od nikotyny, alkoholu i szkodliwości środków odurzających (narkotyki, dopalacze)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń zna zgubne skutki wpływu tych substancji na organizm • Uczeń nabywa umiejętność dobrej zabawy bez sięgania po środki uzależniające 	<ul style="list-style-type: none"> • Lekcje wychowawcze; • Prelekcje prowadzona przez pielęgniarkę szkolną; 	<p>Wychowawcy; Pielęgniarka szkolna</p>
<p>2. Dostarczanie rzetelnej wiedzy na temat prawidłowego odżywiania się</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń zna rolę prawidłowego odżywiania w rozwoju i funkcjonowaniu organizmu i stosuje zasady prawidłowego odżywiania w codziennej diecie • Uczeń wie gdzie szukać pomocy 	<ul style="list-style-type: none"> • Lekcje wychowawcze ; • Zajęcia prowadzone przez pielęgniarkę szkolną 	<p>Wychowawcy Pielęgniarka szkolna</p>
<p>3. Propagowanie wiedzy na temat znaczenia badań profilaktycznych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń zna i rozumie rolę badań profilaktycznych (profilaktyka chorób układu krążenia, wczesne wykrywanie raka) • Uczeń doskonali umiejętność diagnozowania swojego stanu zdrowia) 	<ul style="list-style-type: none"> • Programy profilaktyczne prowadzone przez zaproszonych specjalistów • Lekcje wychowawcze; • Zajęcia prowadzone przez pielęgniarkę szkolną 	<p>Wychowawcy Pielęgniarka szkolna Zaproszeni specjaliści</p>
<p>4. Propagowanie wiedzy na temat znaczenia higieny osobistej i higienicznego trybu życia dla zdrowia fizycznego i psychicznego</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń dba o higienę osobistą i higienę ubioru • Uczeń potrafi stworzyć sobie racjonalny harmonogram dnia, rozumie znaczenie odpoczynku i snu 	<ul style="list-style-type: none"> • Spotkanie z pielęgniarką szkolną; • Lekcje wychowawcze 	<p>Pielęgniarka szkolna; Wychowawcy</p>
<p>5. Propagowanie i organizowanie różnych form aktywności ruchowej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń dostrzega znaczenie aktywności ruchowej dla prawidłowego rozwoju • Uczeń dba o aktywne spędzanie czasu i relaks 	<ul style="list-style-type: none"> • Organizacja wycieczek, rajdów; • Zajęcia pozalekcyjne SKS; • Imprezy sportowe i rekreacyjne; • Dzień Sportu w Norwidzie • Udział w zawodach WOM (praca z uczniem zdolnym) 	<p>Nauczyciele WF-u Wychowawcy</p>

6. Dostarczenie rzetelnej wiedzy na temat uzależnień behawioralnych (komputer, telefon, Internet, gry online)	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń zna mechanizmy kształtowania się uzależnień behawioralnych i ich zgubne skutki • Uczeń potrafi zidentyfikować bezpieczne i ryzykowne zachowania w sieci • Uczeń jest świadomy zagrożeń płynących z Internetu 	<ul style="list-style-type: none"> • Lekcje wychowawcze z wykorzystaniem filmów poglądowych • Prelekcje z udziałem zaproszonych specjalistów 	Wychowawcy Psycholog szkolny Zaproszeni specjaliści
7. Rozwijanie umiejętności reagowania w sytuacjach zagrażających zdrowiu i życiu	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń zna podstawowe zasady udzielania pierwszej pomocy • Uczeń zna zasady ewakuacji ze szkoły • Uczeń czuje się współodpowiedzialny za bezpieczeństwo innych 	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia z udzielania pierwszej pomocy z wykorzystaniem fantoma • Udział w ćwiczeniach praktycznych sprawdzających warunki ewakuacji ze szkoły w sytuacji zagrożenia • Zapoznanie uczniów z procedurami w sytuacji zagrożenia 	Dyrektor Wychowawcy Nauczyciele EDB
ROZWÓJ EMOCJONALNY			
1. Poznawanie własnej sfery uczuciowej	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń potrafi rozpoznać i nazwać własne emocje i uczucia • Uczeń rozpoznaje swoje mocne i słabe strony, określa swoje potrzeby 	<ul style="list-style-type: none"> • Lekcje wychowawcze • Zajęcia warsztatowe z psychologiem szkolnym • Lekcje przedmiotowe 	Wychowawcy Psycholog szkolny Nauczyciele przedmiotowi
2. Kształtowanie poczucia własnej wartości i samoakceptacji	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń kształtuje pozytywny obraz własnej osoby i akceptuje siebie 	<ul style="list-style-type: none"> • Lekcje wychowawcze • Zajęcia warsztatowe z psychologiem szkolnym • Lekcje przedmiotowe 	Wychowawcy Psycholog szkolny Nauczyciele przedmiotowi
3. Kształtowanie umiejętności okazywania uczuć	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń jest empatyczny, wrażliwy na potrzeby innych • Uczeń jest asertywny – nie ulega presji grupy i nie poddaje się negatywnym wpływom otoczenia 	<ul style="list-style-type: none"> • Lekcje wychowawcze • Zajęcia warsztatowe z psychologiem szkolnym 	Wychowawcy Psycholog szkolny
4. Rozwijanie umiejętności konstruktywnego rozładowywania emocji – radzenie sobie ze stresem	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń rozpoznaje objawy stresu i skutecznie stosuje strategie obniżenia poziomu stresu 	<ul style="list-style-type: none"> • Lekcje wychowawcze • Warsztaty antystresowe z wykorzystaniem filmów poglądowych 	Wychowawcy Psycholog szkolny Psycholog z PPP nr 2

	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń posiada zdolność samokontroli i panowania nad emocjami 	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia antystresowe dla maturzystów • Symulacje matury ustnej z udziałem specjalistów zewnętrznych 	
5. Kształcenie umiejętności oceny własnych zachowań	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń zauważa i akceptuje popełniane przez siebie błędy oraz potrafi wyciągnąć z nich wnioski 	<ul style="list-style-type: none"> • Lekcje wychowawcze • Lekcje przedmiotowe 	Wychowawcy Nauczyciele przedmiotowi
6. Kształcenie umiejętności dostrzegania i reagowania na zagrożenia cywilizacyjne, w tym cyberprzemoc	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń jest empatyczny, odważny, reaguje na niepożądane zachowania • Uczeń zna szkolne procedury reagowania w sytuacji cyberprzemocy oraz posiada wiedzę z zakresu odpowiedzialności prawnej nieletnich • Uczeń wie, gdzie szukać pomocy w sytuacji zagrożenia cybernękaniem 	<ul style="list-style-type: none"> • Lekcje wychowawcze 	Wychowawcy
7. Objęcie indywidualną opieką uczniów mających trudności adaptacyjne w sferze kontaktów społecznych	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń czuje się akceptowany w społeczności szkolnej 	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia indywidualne z psychologiem szkolnym • Warsztaty klasowe dotyczące pierwszej pomocy emocjonalnej • Kierowanie do specjalisty • Współpraca wychowawcy z psychologiem i rodzicami 	Psycholog szkolny Wychowawcy Specjalista zewnętrzny
ROZWÓJ SPOŁECZNY			
1. Integrowanie zespołów klasowych i społeczności szkolnej	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń postrzega klasę i szkołę jako wspólnotę • Uczeń nabywa umiejętność współpracy w grupie • Uczeń potrafi dzielić się swoimi pasjami, zainteresowaniami i osiągnięciami na forum klasy i szkoły 	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia integracyjne z udziałem psychologa • Godziny wychowawcze • Wyjazdy integracyjne • Uroczystości i imprezy szkolne (wigilia, straszynalia) 	Psycholog szkolny, Wychowawcy i nauczyciele we współpracy z biurem turystycznym Strefa Ruchu

	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń odczuwa potrzebę aktywnego wpływania na losy klasy 		
2. Uczenie zasad samorządności i demokracji	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń zna historię polskiego parlamentaryzmu • Uczeń rozwija postawę obywatelską • Uczeń poznaje zasady stosowania procedur demokratycznych w działalności społeczności uczniowskiej i państwowej 	<ul style="list-style-type: none"> • Warsztaty z prawnikami ramach Tygodnia Konstytucyjnego • Zwiedzanie Sejmu RP • Warsztaty samorządowe • Wybory samorządów klasowych i Samorządu Uczniowskiego oraz bieżąca kontrola tych podmiotów • Realizacja projektu „Nastolatek w samorządzie” 	Dyrekcja, Wychowawcy, Nauczyciele historii i WOS Opiekun Samorządu Uczniowskiego
3. Kształtowanie przekonania o społecznym wymiarze istnienia osoby ludzkiej, a także o społecznym aspekcie bycia uczniem	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń akty prawne obowiązujące w szkole • Uczeń uświadamia sobie swoje prawa i obowiązki i uczy się szacunku dla norm i zasad społecznych • Uczeń uczy się odpowiedzialności za własne słowa i czyny • Uczeń wdraża się do obowiązkowości 	<ul style="list-style-type: none"> • Lekcje wychowawcze 	Wychowawcy
4. Kształtowanie umiejętności stosownego zachowania się w różnych okolicznościach	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń doskonali kulturę bycia • Uczeń zna zasady savoir-vivre 	<ul style="list-style-type: none"> • Lekcje wychowawcze • Warsztaty ze specjalistami od savoir-vivre 	Wychowawcy, Zaproszeni goście
5. Wzbudzanie zainteresowania przyszłą aktywnością zawodową oraz wymogami rynku pracy	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń zna sytuację na rynku pracy • Uczeń zna czynniki trafnego wyboru zawodu • Uczeń planuje i rozwija własną ścieżkę życiową 	<ul style="list-style-type: none"> • Spotkania z doradcą zawodowym • Spotkania z psychologiem szkolnym 	Doradca zawodowy, Psycholog szkolny
6. Realizacja zajęć kształtujących umiejętność komunikacji	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń rozwija umiejętność wyrażania własnych poglądów • Uczeń wykorzystuje kompetencje komunikacyjne w skutecznej autoprezentacji 	<ul style="list-style-type: none"> • Warsztaty z zakresu komunikacji społecznej • Lekcje wychowawcze 	Psycholog szkolny, Wychowawcy

7. Kształtowanie umiejętności poszukiwania konstruktywnych rozwiązań sytuacji problemowych i konfliktowych	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń prawidłowo funkcjonuje w środowisku rówieśniczym, potrafi współpracować i rozwiązywać konflikty w sposób społecznie akceptowalny(mediacja, negocjacja) 	<ul style="list-style-type: none"> • Warsztaty z zakresu komunikacji społecznej • Lekcje wychowawcze 	Psycholog szkolny, Wychowawcy
8. Kształtowanie postawy obywatelskiej wyrażającej się w działaniu na rzecz innych	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń dostrzega potrzeby innych, niesie pomoc potrzebującym i słabszym • Podejmuje działania wolontariackie 	<ul style="list-style-type: none"> • Propagowanie idei wolontariatu • Akcja „Zostań Honorowym Krwiodawcą) • Spotkania z honorowym krwiodawcą • Organizowanie akcji charytatywnych • Uruchamianie pomocy koleżeńskiej 	Wychowawcy, Nauczyciele przedmiotowi, Honorowy krwiodawca Jan Faberski
9. Kształtowanie postawy patriotycznej poprzez wpajanie szacunku do tradycji narodowej z uwzględnieniem ceremoniału szkolnego	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń szanuje tradycje i święta państwowe • Uczeń zwiększa swoje poczucie tożsamości narodowej • Uczeń integruje się ze środowiskiem szkolnym 	<ul style="list-style-type: none"> • Uroczyste obchody świąt państwowych i wydarzeń o charakterze patriotycznym • Opieka nad pomnikiem Norwida i grobami rodziny naszego Patrona • Uroczyste obchodzenie wigilii klasowej i szkolnej • Lekcje wychowawcze poświęcone tematyce patriotyzmu • Lekcje: muzealne, historii, WOS-u, języka polskiego i języków obcych 	Bibliotekarki, Nauczyciele przedmiotowi
10. Kształtowanie i promowanie szacunku wobec środowiska naturalnego	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń ma poczucie odpowiedzialności za środowisko naturalne 	<ul style="list-style-type: none"> • Lekcje wychowawcze • Lekcje przyrody, biologii i geografii • Udział w akcjach: Sprzątanie Świata i Dzień Ziemi • Wycieczki krajoznawcze 	Nauczyciele przedmiotowi, Wychowawcy
11. Doskonalenie umiejętności rozpoznawania manipulacji oraz krytycznej analizy informacji	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń krytycznie odbiera reklamy i przekazy medialne • Uczeń rozpoznaje manipulację i staje się świadomym konsumentem dóbr kultury 	<ul style="list-style-type: none"> • Lekcje wychowawcze • Lekcje przedmiotowe 	Wychowawcy, Nauczyciele przedmiotowi
12. Przeciwdziałanie absencji w szkole	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń sumiennie realizuje obowiązek szkolny 	<ul style="list-style-type: none"> • Kontrola frekwencji uczniów i szybka interwencja w razie potrzeby • Diagnozowanie przyczyn absencji przez 	Wychowawcy, Psycholog szkolny, Nauczyciele przedmiotowi

		<p>wychowawców i psychologa szkolnego</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kontakt wychowawcy z rodzicami uczniów o wysokiej absencji • Indywidualne rozmowy wychowawców i psychologa szkolnego z uczniami o niskiej frekwencji • Konsekwentne wymaganie znajomości tematyki zajęć, na których uczeń był nieobecny 	
13. Wdrażanie ucznia do funkcjonowania w środowisku lokalnym	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń umacnia więź ze społecznością lokalną • Buduje długofalowe relacje ze szkołą i jej środowiskiem 	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawienia teatralne dla Seniorów z dzielnicy szkoły 	Koło teatralne Norwida
ROZWÓJ MORALNY			
1. Propagowanie wartości uniwersalnych, takich jak: dobroć, uczciwość, wolność, równość, braterstwo, solidarność, sprawiedliwość	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń zna normy moralne i czuje potrzebę kierowania się nimi 	<ul style="list-style-type: none"> • Lekcje wychowawcze • Lekcje przedmiotowe 	Wychowawcy, Nauczyciele przedmiotowi
2. Rozbudzanie postawy tolerancji dla odmienności światopoglądowych, wyznaniowych i kulturowych	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń jest tolerancyjny, ponieważ zna różne kultury i ich wkład w rozwój cywilizacyjny 	<ul style="list-style-type: none"> • Lekcje wychowawcze • Lekcje przedmiotowe 	Wychowawcy, Nauczyciele przedmiotowi
3. Wskazywanie autorytetów i wzorców moralnych	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń odczuwa potrzebę ciągłego doskonalenia się 	<ul style="list-style-type: none"> • Lekcje wychowawcze • Lekcje przedmiotowe • Konkurs „Blżej Norwida” (konkurs fotograficzny, recytatorski, muzyczny i literacki) • Akcja „Czytanie Norwida” z udziałem zaproszonych gości ze świata kultury i sztuki 	Wychowawcy, Nauczyciele przedmiotowi
4. Rozwijanie świadomości z zakresu korzystania z cudzej własności (materialnej i intelektualnej)	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń korzysta z informacji i dóbr kultury zgodnie z poszanowaniem praw autorskich 	<ul style="list-style-type: none"> • Lekcje wychowawcze • Lekcje przedmiotowe 	Wychowawcy, Nauczyciele przedmiotowi

5. Kształtowanie postawy szacunku dla wartości narodowych	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń buduje swoją tożsamość narodową 	<ul style="list-style-type: none"> • Uczestnictwo w uroczystościach szkolnych i w obchodach ważnych dla narodu świąt (pielgrzymka maturzystów do Częstochowy, wigilia, święta wielkanocne) 	Nauczyciele przedmiotowi, Wychowawcy, Dyrektor
6. Propagowanie zasad humanitaryzmu	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń rozumie pojęcie humanitaryzmu, kieruje się w swoim postępowaniu wyrozumiałością, życzliwością i szacunkiem dla wszystkich istot żywych 	<ul style="list-style-type: none"> • Lekcje wychowawcze • Nauczyciele przedmiotowi 	Wychowawcy, Nauczyciele przedmiotowi
7. Kształtowanie postaw prorodzinnych	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń docenia wartość rodziny 	<ul style="list-style-type: none"> • Lekcje wychowawcze • Lekcje WOS-u, języka polskiego i religii 	Wychowawcy, Nauczyciele przedmiotowi

Załącznikiem dla powyższego planu ramowego działań wychowawczo-profilaktycznych jest zestaw proponowanych tematów godzin wychowawczych opracowany przez zespół wychowawców.